

DER SKAL FULDSPARTLING TIL

Danske Malermestre og Maleteknisk Rådgivning ApS har gennemført et omfattende projekt for at vurdere årsagerne til et voksende fokus på synlige gipspladesamlinger.

Projektet omfattede 180 gipspladesamlinger. Samlingerne blev behandlet med gængse materialer, helt almindelig værktøj og ud fra de mest udbredte metoder i byggeriet. Projektet viste, at der hverken var noget galt med materialer, metoder eller maler. For at sløre gipspladesamlinger i tilstrækkelig grad skal der fuldpartles.

På denne baggrund anbefaler Danske Malermestre, at overflader af gipsplader altid fuldpartles jævnfør forventet udfald: Dækket, lukket, glat og jævn i Malerfagets Behandlingsanvisninger (MBA) og Teknologisk Instituts Malerfagligt Behandlings-Katalog (MBK).

Rapporten: "Undersøgelse af årsag til synlighed af samlinger på gipspladevægge" kan hentes som PDF-dokument på webadressen: www.mba.malermestre.dk.

Udgivet af

Danske Malermestre
Islands Brygge 26 • 2300 København S
3263 0370 • www.malermestre.dk

Maleteknisk Rådgivning ApS
Rugvænget 23 • 2630 Taastrup
4399 6048 • www.overflade.dk

TEKNOLOGISK
INSTITUT
Gregersensvej • 2630 Taastrup
7220 2183 • www.teknologiskinstitut.dk

Malersektionen

Nørre Voldgade 106 • 1015 København K
7216 0000 • www.danskyggeri.dk

Der skal fuldpartling til

– Om minimering af synlige gipspladesamlinger

Det burde ikke være nogen kunst. Men praksis har vist, at det er noget nær umuligt at skjule samlinger af gipsplader med de mest gængse spartel- og slibeteknikker. Plet- og sammenspartling med efterfølgende slibning er ikke nok. Der skal fuldpartling til for at sløre samlingerne mest muligt. Sådan siger både danske og udenlandske erfaringer.

Montering af gipsplader med efterfølgende spartling efterlader synlige samlinger. Det skyldes planhedsafvigelser i selve gipspladen; bløde buler eller lunger, der som oftest ikke kan ses med det blotte øje. Planhedsafvigelserne beror på for store tolerancer på det opsatte skelet. De synlige samlinger forsøges nivelleret ved spartling, armering med spartelstrimmel og slibning. Det er mest udbredt at pletspartle skruehuller og gipspladesamlinger inden videre behandling.

Problemet?

Gennem de senere år har både malermestre og kunder kunnet konstatere, at gipspladesamlinger forbliver synlige – selv efter korrekt udført malebehandling. Problemet har været søgt løst med yderligere spartling af samlingerne – ofte uden noget tilfredsstillende resultat.

Årsagerne?

Blandt de mulige årsager har både været peget på stigende lysindfald i moderne byggeri, spartelmateriale af utilstrækkelig kvalitet og anvendelse af forkert værktøj.

Intet tyder dog på, at det er spartelmateriale eller værktøjet, det er galt med – eller maleren, for den sags skyld. Det er bare ikke nok at spartle samlingerne.

Der skal fuldpartling til.

Analysen

Flere års dialog om tilsyneladende utilfredsstillende spartelarbejde foranledigede i efteråret 2007 Danske Malermestre til – under tilsyn af Maleteknisk Rådgivning ApS – at gennemføre en test af de gængse spartelteknikker og slibemetoder med for-

Selv efter en nok så faglig korrekt pletspartling forbliver gipspladesamlinger synlige.

skellige spartelmasser og værktøj og med armeringsstrimmel af henholdsvis papir og glasfiber.

For på den ene side kan fagets kunder ikke være tjent med, hvad der ligner halvfærdige løsninger. På den anden side er det fagligt utilfredsstillende for maleren ikke at levere det optimale resultat.

Parametrene

Projektet blev gennemført på 180 langkantsamlinger – hver af tre meter – i et antal rum i et nybyggeri. I testen indgik 3 forskellige spartelmasser, spartler i 4 forskellige bredder, 3 varianter af spartling og 3 varianter af slibemetoder. Der var i alle tilfælde anvendt gængse produkter og det mest udbredte værktøj. Udgangspunktet for projektet var den mest efterspurgte metode at behandle gipspladesamlinger på: Pletspartling af skruehuller og samlinger, ilægning af spartelstrimmel, spartling på ny og efterfølgende slibning.

Alt arbejde blev udført af fagligt uddannede personer.

Projektet var tilrettelagt, så det kunne afsløre eventuelle svage punkter ved henholdsvis materialer, værktøj, metoder og underlag. Selvsagt blev det forlods kontrolleret, at monteringen af gipspladerne var sket inden for de tilladte tolerancer. Undervejs blev kontrolleret, at alle leverandøranvisninger blev overholdt.

Resultatet

Resultatet var foruroligende klart. Bare to gipspladesamlinger stod tilfredsstillende – nogenlunde da. Og kun en enkelt stod rigtig flot.

Den var fuldpartlet.

Den fuldpartlede gipspladevæg var tilstrækkelig sløret. Blot var det ikke lykkedes at komme de iboende planhedsafvigelser i gipspladen til livs. De er til gengæld ikke synlige med det blotte øje.

Den fuldpartlede overflade stemmer overens med forventet udfald: Dækket, lukket, glat og jævnt, som den findes beskrevet i de anerkendte behandlingsanvisninger som Malerfagets Behandlingsanvisning, MBA, og Teknologisk Institut's Malerfagligt Behandlings-Katalog (MBK).

Derimod er forventet udfald: Dækket, lukket, glat og udfyldt ikke nok til at skjule samlingerne.

Her må en fuldpartling til.

Udenlandske erfaringer

Også uden for Danmarks grænser er man nået til den erkendelse, at kun fuldpartling kan sløre gipspladesamlinger i tilfredsstillende grad.

I Tyskland anvendes de såkaldte Kvalitetstrin – Q1-Q4 – når det gælder forberedelse af gipsplader til maling.

Iboende planhedsafvigelser kan afsløres med eksempelvis en spartel.

Kvalitetstrinnet Q1 svarer til forventet udfald: Dækket, lukket, glat og udfyldt; Q4 til: Dækket, lukket, glat og jævnt. I Q4 – den mest omfattende behandling – indgår fuldpartling med en lagtykkelse på ikke under 1,0 mm.

I flere af vore nabolande er det allerede ved at være en tradition at fuldpartle overflader af gipsplader.